

CS

CS

CS

EVROPSKÁ KOMISE

V Bruselu dne 19.7.2010
KOM(2010)390 v konečném znění

**ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

o provádění evropského programu pro kulturu

SEK(2010)904

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ

o provádění evropského programu pro kulturu

1. ÚVOD

Kultura představuje ústřední bod evropského projektu a základní pilíř, na kterém spočívá „jednota v rozmanitosti“ Evropské unie. Úcta ke kulturní rozmanitosti a zároveň schopnost vyznávat společné hodnoty zajišťují mír, prosperitu a solidaritu EU. V dnešním globalizovaném světě může kultura jedinečným způsobem přispět k evropské strategii pro inteligentní a udržitelný růst na podporu začleňování, stability, vzájemného porozumění a spolupráce na celém světě.

Přijetí evropského programu pro kulturu¹ v roce 2007 zahájilo novou kapitolu spolupráce v oblasti kulturní politiky na evropské úrovni. Poprvé byli všichni partneři – evropské instituce, členské státy a kulturní subjekty občanské společnosti – vyzváni k tomu, aby spojili své síly a dosáhli jasně vymezených společných cílů, které schválila Rada². Patří k nim:

- podpora kulturní rozmanitosti a mezikulturního dialogu,
- podpora kultury jako katalyzátoru tvořivosti,
- podpora kultury jako zásadního prvku mezinárodních vztahů EU.

Z účelem podpory spolupráce byly v rámci tohoto programu také zavedeny pracovní metody, které představují v oblasti kultury novum:

- otevřená metoda koordinace pro užší spolupráci členských států v nejdůležitějších oblastech stanovených v pracovním plánu Rady pro kulturu na období let 2008–2010³,
- strukturovanější dialog s občanskou společností v oblasti kultury prostřednictvím různých platforem pro diskusi a výměnu.

Účel této zprávy

Tato zpráva zkoumá pokroky, kterých se dosáhlo na evropské a vnitrostátní úrovni při plnění tří cílů programu, a hodnotí první zkušenosti s novými pracovními metodami, přičemž vychází z vnitrostátních zpráv předložených členskými státy a z práce skupin⁴ a platform⁵ pro otevřenou metodu koordinace. Závěry, které z této analýzy vyvodila Komise, jsou představeny v oddílech 3.1.2 a 3.2.2.

¹ http://eurlex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexapi!prod!DocNumber&lg=en&type_doc=COMfina&an_doc=2007&nu_doc=0242&model=guicheti

² [http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32007G1129\(01\):EN:NOT](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32007G1129(01):EN:NOT)

³ [http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:42008X0610\(01\):EN:NOT](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:42008X0610(01):EN:NOT)

⁴ Závěrečné zprávy skupin pro otevřenou metodu koordinace: http://ec.europa.eu/culture/our-policy-development/doc1565_en.htm

⁵ Doporučení platform: http://ec.europa.eu/culture/our-policy-development/doc1199_en.htm

V pracovním dokumentu útvarů Komise, který je přiložen k této zprávě, se klade důraz především na úspěšné kroky k zajištění toho, aby se v příslušných politikách EU řádně zohledňovaly kulturní aspekty (tzv. „mainstreaming“).

2. POKROK PŘI PLNĚNÍ CÍLŮ PROGRAMU

2.1. Cíl programu č. 1: Podpora kulturní rozmanitosti a mezikulturního dialogu

Lze vyzdvihnout dosažený pokrok v řadě oblastí.

Evropský rok mezikulturního dialogu 2008⁶ se zaměřil jak na zvyšování povědomí, tak na rozvíjení politické debaty o mezikulturním dialogu. Dědictvím Evropského roku v řadě členských států jsou nové politiky a struktury, přičemž na úrovni EU bylo dosaženo politické dohody o nutnosti podporovat mezikulturní kompetence⁷ a o úloze mezikulturního dialogu ve vnějších vztazích⁸. Platforma pro mezikulturní Evropu zveřejnila a nadále propaguje „duhovou knihu“ doporučení občanské společnosti.

Zlepšení podmínek pro **mobilitu umělců** a jiných kulturních pracovníků se řešilo jak v rámci skupiny pro otevřenou metodu koordinace, která se zaměřuje na překážky mobility a způsoby, jak je překonávat, například prostřednictvím lepších informačních systémů, a na úlohu zprostředkujících organizací, tak i v rámci průběžného pilotního projektu v hodnotě 3 milionů EUR, který je věnován vývoji a zkoušení nových nápadů v oblasti podpory mobility⁹. Komise rovněž vyvíjí širší činnost zaměřenou na řešení všech překážek, s nimiž se evropští občané setkávají při uplatňování svých práv občanů Unie ve všech aspektech svého každodenního života, a později v tomto roce vydá zprávu o občanství.

Nový dánský výměnný pobytový program pro umělce DIVA podporuje příchozí umělce v oblasti výtvarného umění, hudby, literatury a scénického umění. Ve stádiu přípravy je program pro dánské umělce, kteří chtějí pracovat v zahraničí. Nový český program pro kreativní či studijní projekty podporuje mobilitu pro účely nových kreací.

Skupina pro otevřenou metodu koordinace, která se zaměřuje na **mobilitu sbírek**, provedla důkladné srovnání praxe v několika oblastech, včetně pobídek a překážek pro poskytování úvěrů. Přípravuje se studie Komise o prevenci nedovoleného obchodování s kulturními statky a boji proti němu. V roce 2010 byl Evropským parlamentem zahájen pilotní projekt zaměřený na zkoumání rozvoje upozorňovací sítě pro oblast kulturního dědictví.

Nizozemsko provádí osvětovou kampaň proti nezákonnému obchodování s kulturními statky, přizpůsobenou na míru čtyřem cílovým skupinám: obchodníkům s uměním, široké veřejnosti, institucím spravujícím kulturní dědictví a donucovacím orgánům. Vládní program na Kypru podporuje náklady na převoz a vystavování u příchozích i odchozích uměleckých děl.

Synergie mezi **školstvím a kulturou** byly předmětem zájmu jedné skupiny pro otevřenou metodu koordinace a tématem pro platformu pro přístup ke kultuře. Na evropské úrovni

⁶ Viz http://ec.europa.eu/culture/key-documents/doc539_en.htm

⁷ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2008:141:0014:0016:EN:PDF>

⁸ http://ec.europa.eu/culture/our-policy-development/doc/ICD_external_relations_en.doc.pdf

⁹ http://ec.europa.eu/culture/our-programmes-and-actions/doc417_en.htm

vyjadřují politické závěry o podpoře tvůrčí generace¹⁰ uznání skutečnosti, že kulturní projev a přístup ke kultuře mají zásadní úlohu při rozvíjení tvořivosti dětí a mládeže.

Slovinsko přijalo vnitrostátní pokyny pro oblast kultury a uměleckého vzdělávání. Švédskou iniciativu Tvůrčí školy na podporu spolupráce mezi školami a kulturním sektorem přijalo 97 % obcí. Odbor vzdělávání každého řeckého obecního úřadu zahrnuje pozici vedoucího pro kulturní záležitosti s úkolem posílit vzájemné vazby mezi vzděláváním a kulturou. Belgický program „Dynamo3“ (v rámci vlámské komunity) podněcuje školy, aby vypracovaly dlouhodobý výhled uměleckého a kulturního vzdělávání.

Sdělení Komise z roku 2008 s názvem „**Mnohojazyčnost: výhoda pro Evropu i společný závazek**“ stanovilo, co je třeba udělat, aby se z jazykové rozmanitosti stal přínos pro solidaritu a prosperitu. Od té doby byly vytvořeny dvě platformy pro strukturovaný dialog za účasti podnikatelské sféry a občanské společnosti.

Na širokém poli přístupu ke kultuře došlo k pokroku v oblasti digitalizace. Projekt **Europeana** byl zahájen v roce 2008. Komise oznámila nová opatření na podporu digitalizace a on-line dostupnosti kulturního dědictví v rámci digitálního programu pro Evropu.

Estonská strategie pro digitální kulturní dědictví na období let 2007–2010 zahrnuje řadu elektronických služeb ke zlepšení dostupnosti kulturního dědictví, včetně spolupráce mezi vnitrostátními archivy, národní knihovnou, subjekty veřejného vysílání a muzei.

Pokud jde o **mediální gramotnost**, chápánou jako schopnost získat přístup k mediálnímu obsahu a kriticky jej hodnotit, doporučení Komise z roku 2009 vyzývá členské státy a odvětví médií ke zvýšení povědomí lidí o různých formách mediálních sdělení, s nimiž se setkávají. Následná práce probíhá v rámci programu MEDIA 2007 a přípravné akce MEDIA International.

Portugalsko zavedlo pro školy osvětový program o autorských právech, jehož cílem je posilovat u mladých lidí pochopení hodnoty tvorby a kulturní rozmanitosti. Slovensko přijalo koncepci mediální výchovy připravenou ve spolupráci s občanskou společností, vzdělávacími a mediálními institucemi.

Také za účelem podpory přístupu ke kultuře navrhla Komise **označení „evropské dědictví“**,¹¹ které má navázat na stávající mezivládní iniciativu. Toto označení by zviditelnilo pamětihodnosti, které oslavují a symbolizují evropskou integraci, ideály a dějiny. Udělení by bylo založeno na kritériích zahrnujících výchovný a vzdělávací rozměr pamětihodností, zejména pro mladé lidi.

2.2. Cíl programu č. 2: Podpora kultury jako katalyzátoru tvořivosti

Spolupráce se zaměřuje na kulturní a tvůrčí odvětví a přínos strategických investic do oblasti kultury pro regionální a místní rozvoj. Na evropské i vnitrostátní úrovni je stále více v centru pozornosti **potenciál kultury posilovat tvořivost a inovace**, a tak přispívat k vytváření prostředí příznivého pro růst a zaměstnanost, což potvrzují závěry Rady o kultuře jako katalyzátoru tvořivosti a inovací¹².

¹⁰ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2009:301:0009:0011:EN:PDF>

¹¹ http://ec.europa.eu/culture/our-programmes-and-actions/doc2519_en.htm

¹² http://ec.europa.eu/culture/our-policy-development/doc/CONS_NATIVE_CS_2009_08749_1_EN.pdf

Polská kampaň „Na kultuře záleží!“ zdůrazňuje úlohu kultury jak v hospodářství, tak i v širší společnosti. Italská bílá kniha o tvořivosti z roku 2009 zkoumá model tvořivosti a kulturní produkce a navrhuje opatření ke zvýšení tvořivosti.

Evropský rok tvořivosti a inovací 2009 také zkoumal způsoby, jimiž kultura generuje jak hospodářské, tak sociální inovace. Manifest velvyslanců Evropského roku¹³ zdůrazňuje tvořivost, kterou lze podnítit budováním mostů mezi uměním, filozofií, vědou a podnikáním.

Podklady pro diskusi tvořilo několik **studií** provedených jménem Komise, zejména studie o vlivu kultury na tvořivost z roku 2009, studie o podnikání v kulturních a tvůrčích odvětvích z roku 2010 a tematická zpráva sítě Eurydice o vzdělávání v oblasti umění a kultury na školách v Evropě.

Kulturním a tvůrčím odvětvím byla věnována zvláštní pozornost, která v dubnu 2010 vyvrcholila na úrovni EU zveřejněním zelené knihy o tom, jak vytvořit prostředí, v němž může toto odvětví uplatnit svůj potenciál přispívat k inteligentnímu a udržitelnému růstu podporujícímu začlenění. Zelená kniha do značné míry čerpá z práce jak skupiny pro otevřenou metodu koordinace, tak platformy pro kulturní a tvůrčí odvětví a poskytuje rámec konzultací o takových otázkách, jako je přístup k finančním prostředkům, potřeby tvůrčího podnikání, co se týče dovedností, a inovační partnerství s jinými hospodářskými odvětvími¹⁴.

V říjnu 2009 byl zveřejněn diskusní dokument o úkolu vytvořit evropský digitální jednotný trh pro tvůrčí obsah, jako jsou knihy, hudba, filmy nebo videohry, který analyzuje překážky volného pohybu tvůrčího obsahu na internetu a zahajuje veřejnou konzultaci o některých možných opatřeních k vytvoření skutečně jednotného trhu.

Strategie Tvůrčí Británie z roku 2008 se zaměřuje na klíčové otázky týkající se vládních zásahů v tvůrčích odvětvích: dovednosti a talent, inovace, duševní vlastnictví a podporu tvůrčích podniků. Nová litevská strategie pro rozvoj tvůrčích odvětví zahrnuje podporu národní sítě Inkubátory tvůrčích odvětví. Finská rozvojová strategie pro tvůrčí ekonomiku se zabývá zaměstnaností, podnikáním a vývojem produktů v sektoru tvůrčích odvětví.

Přínos **kultury pro místní a regionální rozvoj** je také stále více uznáván. Pro období let 2007–2013 bylo z prostředků na financování politiky soudržnosti přiděleno na kulturu 6 miliard EUR, a to na ochranu a zachování kulturního dědictví, rozvoj kulturní infrastruktury a podporu kulturních služeb. Další finanční prostředky jsou přidělovány v rámci takových okruhů, jako je cestovní ruch, obnova měst, podpora malých a středních podniků a informační společnost. Jedna studie zkoumá přínos kultury pro místní a regionální rozvoj a bude obsahovat praktický nástroj pro tvůrce politiky na regionální a místní úrovni a kulturní subjekty. Příprava budoucí politiky soudržnosti, jejíž realizace má začít od roku 2014, by se měla poučit z projektů a studií zaměřených na navrhování nástrojů, jež uvolňují veškerý potenciál kulturní sféry, a to zejména potenciál tvůrčích odvětví. Kulturní a tvůrčí odvětví je třeba začlenit do integrovaných strategií rozvoje regionů nebo měst, do partnerství mezi veřejnými orgány, jež zastupují různé oblasti politiky, a příslušnými zástupci občanské společnosti.

¹³ http://www.create2009.europa.eu/about_the_year/manifesto.html

¹⁴ Viz také Amsterdamská deklarace na internetové adrese <http://85.92.129.90/~workshop/>

V roce 2009 byla zahájena irská iniciativa Kulturní cestovní ruch s cílem zlepšit spolupráci mezi oblastmi umění, kultury a cestovního ruchu. Nové specializované pracoviště rumunského ministerstva kultury pro kulturní cestovní ruch podporuje spolupráci mezi jednotlivými útvary za účelem využití veškerého potenciálu hmotného a nehmotného kulturního dědictví.

Vypracování metodik pro sestavování harmonizovaných statistik z oblasti kultury se ukázalo být problémem, který lze řešit prostřednictvím procesu otevřené metody koordinace. Od září 2009 Eurostat podporuje síť národních statistických služeb, které spolu navzájem spolupracují. Během dvou let se bude tato síť, kterou koordinuje lucemburské ministerstvo kultury, zabývat metodickým rámcem statistiky v oblasti kultury, kulturními a tvůrčími odvětvími, veřejnými a soukromými výdaji na kulturu a kulturní účasti a sociálními dopady kultury.

2.3. Cíl programu č. 3: Podpora kultury jako zásadního prvku mezinárodních vztahů EU

Jakožto strana Úmluvy UNESCO o ochraně a podpoře rozmanitosti kulturních projevů¹⁵, je EU odhodlána začlenit kulturní dimenzi do svých vztahů s partnerskými zeměmi a regiony.

Od přijetí evropského programu pro kulturu se objevil nový strategický rámec pro kulturu ve vnějších vztazích EU. Kultura je stále více vnímána jako strategický faktor politického, sociálního a hospodářského rozvoje. Nové iniciativy zmobilizovaly větší finanční zdroje; od roku 2007 bylo na kulturu ve třetích zemích a regionální spolupráci vyčleněno více než 100 milionů EUR.

Výrazně byla posílena podpora ze strany EU pro kulturní spolupráci v oblasti, na kterou se vztahuje **evropská politika sousedství**. Zvláštní akce v rámci programu EU Kultura je věnována této oblasti v letech 2009 a 2010, přičemž v roce 2011 má být zahájena nová iniciativa pro regionální a meziregionální spolupráci.

V rámci **Unie pro Středomoří** probíhá příprava nové strategie Euromed pro oblast kultury. Komise provedla posouzení potřeb a konzultační proces; pracovní skupina *ad hoc* nominovaná partnery vypracuje strategii, která bude navržena ministrům.

V **nových členských zemích** bylo hlavní úsilí v oblasti obnovy kulturního dědictví doplněno zaměřením na nezávislé organizace prostřednictvím zvláštní výzvy za pomoci nástroje na podporu občanské společnosti v rámci NPP. Kultura je také osou politického dialogu a spolupráce v rámci nového **Východního partnerství**, které bylo zahájeno v roce 2009. Cílem programu Kultura v rámci Východního partnerství, který má být zahájen v roce 2010, je posílit kapacitu kulturních subjektů, podporovat regionální vazby a přispívat k rozvoji kulturních politik podporujících začlenění v partnerských zemích.

Slovinsko hostilo v roce 2008 konferenci, během níž bylo zahájeno financování obnovy kulturního dědictví v jihovýchodní Evropě v rámci Lublaňského procesu.

Stále více je také uznávána úloha, kterou sehraává kultura v **rozvojových politikách**. V roce 2009 Komise zahájila proces k posílení role kultury v oblasti rozvoje na základě společného úsilí všech zúčastněných stran. Byl založen výbor odborníků z AKT a EU, aby sledoval

¹⁵ Do dubna 2010 více než 110 ratifikací

pokrok v této oblasti a přispěl k formulování programu Kultura v zemích AKT v rámci 10. ERF¹⁶.

Španělská strategie pro kulturu a rozvoj z roku 2007 je založena na zásadách Úmluvy UNESCO.

V oblasti **obchodních vztahů** EU i nadále zohledňuje zvláštní dvojí (hospodářskou a kulturní) povahu audiovizuálního odvětví jakožto prostředku pro sdělování totožnosti a hodnot v příslušných dvoustranných a mnohostranných jednání. Zároveň byla v souladu s Úmluvou UNESCO podpisem Protokolu o kulturní spolupráci v rámci dohody o hospodářském partnerství se zeměmi Carifora¹⁷ uznána potřeba zajistit preferenční zacházení pro rozvojové země v oblasti kulturních projevů jako způsob, jak podpořit vyrovnanější výměny.

Nové dohody o kinematografické koprodukcí mezi Francií a partnerskými zeměmi zcela samozřejmě obsahují odkaz na Úmluvu UNESCO.

Další krok kupředu byl učiněn prostřednictvím **dvoustranných partnerství** s rozvinutými nebo rozvíjejícími se partnerskými zeměmi. V roce 2009 se v Moskvě uskutečnil seminář na vysoké úrovni „Rusko-EU: značky na cestovní mapě kulturní spolupráce“, který společně uspořádaly EU a ruské ministerstvo kultury. V roce 2010 bylo vytvořeno partnerství pro oblast kultury v rámci Severní dimenze. Strategické partnerství EU s Brazílií má kulturní rozměr, který se v roce 2009 odrazil v podpisu společného prohlášení Evropské komise a brazilského ministerstva kultury. V říjnu 2008 byl oficiálně navázán strategický vztah mezi EU a Mexikem. V květnu 2009 byl zahájen politický dialog mezi Evropskou komisí a čínským ministerstvem kultury. Zvláštní akce v rámci programu EU Kultura podporují projekty spolupráce mimo jiné s Čínou, Indií a Brazílií.

V audiovizuální oblasti je cílem přípravné akce **MEDIA International** prozkoumat možnosti posílení spolupráce mezi odborníky z Evropy a ze třetích zemí v audiovizuálním odvětví a podpořit obousměrný tok kinematografických/audiovizuálních děl. Podpora bude pokračovat v rámci nástupnického programu MEDIA Mundus, na jehož financování v letech 2011–2013 je určeno 15 milionů EUR.

3. PRACOVNÍ METODY A PARTNERSTVÍ

Komise navrhla v rámci evropského programu pro kulturu několik nových pracovních metod, a to zejména otevřenou metodu koordinace a strukturovanější dialog s odvětvím kultury.

3.1. Otevřená metoda koordinace

3.1.1. První zkušenosti

Na základě pracovního plánu Rady pro kulturu na období let 2008–2010 byly zřízeny čtyři skupiny odborníků, které mají spolupracovat prostřednictvím otevřené metody koordinace za účelem výměny zkušeností a poskytování doporučení týkajících se nejdůležitějších témat uvedených v pracovním plánu:

¹⁶ Viz http://www.culture-dev.eu/pages/en/en_accueil.html

¹⁷ Diferencované dohody a protokoly o uplatňování a prosazování Úmluvy UNESCO byly rovněž parafovány s Jižní Koreou a jsou dokončovány s andskými státy a zeměmi Střední Ameriky.

- kulturních a tvůrčích odvětví,
- synergií mezi kulturou a vzděláváním,
- mobility umělců a jiných kulturních pracovníků,
- mobility sbírek.

I když pracovní plán stanoví cíle pro každou skupinu, ukázalo se, že proces schvalování specifitějších oblastí je pro skupiny náročný a v některých případech zpozdil skutečné zahájení jejich činnosti.

U většiny témat se skupiny soustředily na sdílení zkušeností za účelem vypracování politických doporučení. V některých případech byl důraz kladen na systematictější shromažďování a analýzu údajů o vnitrostátních postupech.

I když je obtížné formulovat spolehlivé závěry po pouhých dvou letech zkušeností, jak Komise, tak členské státy považují otevřenou metodu koordinace za celkově účinný způsob spolupráce v oblasti kultury.

Prokázalo se, že proces otevřené metody koordinace představuje dobrý rámec pro vytváření sítí a vzájemné učení mezi vnitrostátními správními orgány. Zatímco se všechny skupiny zaměřily na vytváření politických doporučení, hlavním problémem zůstává, jak je začlenit do tvorby politiky na úrovni EU a na vnitrostátní úrovni a skloubit práci skupin s prací jednotlivých předsednictví Rady a Komise.

3.1.2. *Výzvy do budoucna*

Spolupráce za použití otevřené metody koordinace se zaměří na problémy a výstupy, které mohou členské státy a Komise přejímat ve svých oblastech působnosti, což povede k pokroku v plnění cílů evropského programu pro kulturu.

K tomu přispěje lepší skloubení práce skupin pro otevřenou metodu koordinace, Komise a Rady a zejména jednotlivých předsednictví. Předsednictví by měla mít jasnou pravomoc stanovit priority a měla by zajistit, aby programy předsednictví a práce Rady vycházely z výstupů otevřené metody koordinace.

Setkání generálních ředitelů ministerstev kultury se ukázala být efektivním fórem pro strategické úvahy a mají potenciál být důležitým kanálem pro šíření a přejímání výsledků otevřené metody koordinace. Mělo by se uvažovat o systematictějším hoštění setkání generálních ředitelů v rámci každého předsednictví za účelem zkoumání výstupů jedné nebo více skupin pro otevřenou metodu koordinace v souladu s prioritami předsednictví.

Vzhledem k návrhům členských států v národních zprávách a k návrhům účastníků otevřené metody koordinace Komise navrhuje tyto způsoby, jak posílit účinnou spolupráci:

- Členské státy by měly prostřednictvím příslušných orgánů Rady vymezit jak široká témata, tak i konkrétnější témata, která je třeba řešit prostřednictvím skupin pro otevřenou metodu koordinace. Nejvýše 4 až 5 tematických skupin je realistický limit, který zajistí, aby Komise mohla účinně podpořit tento proces a aby Rada a zejména předsednictví měla dostatečnou kapacitu přejímat výstupy z práce těchto skupin. V rámci každé skupiny by se měla témata řešit postupně a měla by se časově správně

skloubit. Čtyřletá perspektiva by umožnila udržitelnou spolupráci, střednědobý přezkum a smysluplný tematický pokrok.

- Rada by také měla stanovit cílové výstupy pro každé téma, jako jsou analytické zprávy, kompendia osvědčených postupů nebo politická doporučení, a měla by určit příležitosti pro jejich šíření, včetně konferencí předsednictví, setkání generálních ředitelů, událostí pořádaných platformami z odvětví kultury nebo za jejich účasti a seminářů pořádaných Komisí.
- Na tomto základě by si každá skupina určila škálu svých pracovních metod sahající od plenárních zasedání v Bruselu až po aktivity vzájemného učení pořádané hostitelskou zemí. Skupinám by stejně jako nyní předsedal jeden či dva prezidenti poté, co je navrhl a schválil CAC.
- Dobře vymezená témata by měla členským státům usnadnit určování členů skupiny se správným profilem. Registraci lze opakovat každý rok, aby se zajistilo, že členové budou mít co nejvhodnější profil pro témata, která se mají daný rok řešit. Některá témata mohou vyžadovat hlubokou znalost obsahu, jiná zase širší politické vidění. Ať už budou nominováni odborníci na danou oblast z akademické sféry či občanské společnosti nebo z řad ministerských úředníků (nebo z obou těchto skupin), v každém případě je nezbytný úzký vztah s tvorbou politiky a účinná podpora ze strany ministerstva.
- Velikost skupin pro otevřenou metodu koordinace, s 22 až 27 zúčastněnými členskými státy, se ukázala být výhodou i nevýhodou zároveň a v praxi jsou upřednostňovaným diskusním fórem menší podskupiny. Cílem zůstává aktivní výměna a diskuse. To může například znamenat sdílení postupů, přijetí návštěvy za účelem vzájemného učení nebo vypracování případové studie. Postupné řešení konkrétních témat během čtyřletého období by mělo členským státům umožnit snadněji určit diskuse, jichž se chtějí aktivně účastnit.
- Program Kultura by měl skupinám poskytovat podporu, zejména pro činnosti zaměřené na vzájemné učení a šíření informací.

Prizpůsobené pracovní metody přispějí ke zvýšení přejímání výsledků otevřené metody koordinace. S jasně stanovenými tématy, cílovými výstupy a příležitostmi k jejich šíření bude spolupráce členských států prostřednictvím otevřené metody koordinace probíhat v rámci s jasnějšími milníky. Zastřešujícím cílem je lepší skloubení práce skupin pro otevřenou metodu koordinace, Komise a Rady a zejména jednotlivých předsednictví.

3.2. Strukturovaný dialog s odvětvím kultury

3.2.1. První zkušenosti

Komise je nadále odhodlána k dialogu s odvětvím kultury s cílem zajistit, aby jeho hlas byl jasně slyšet v politické diskusi na evropské úrovni.

Od roku 2007 probíhá strukturovaný dialog mezi Komisí a tímto odvětvím v rámci dvou hlavních struktur, tematických platform evropských sdružení a Evropského kulturního fóra.

V návaznosti na Evropský rok mezikulturního dialogu 2008 vytvořilo toto odvětví tzv. „duhovou platformu“, rozhraní mezi občanskou společností a Komisí pro plánování

a podporu Evropského roku. Ta se od té doby vyvinula v Platformu pro mezikulturní Evropu. Podle tohoto příkladu zveřejnila Komise v polovině roku 2008 otevřenou výzvu k vyjádření zájmu, aby podnítila kulturní organizace s výrazným evropským rozměrem k vytvoření dvou dalších platform, pro přístup ke kultuře a pro kulturní a tvůrčí odvětví.

Každá platforma vypracovala první politická doporučení a předložila je širšímu odvětví v průběhu Evropského kulturního fóra v roce 2009.

Jedním z hlavních přínosů, který platformy udávají, je hlubší a širší dialog v rámci odvětví kultury. Strukturovaný dialog byl výzvou, aby subjekty ve velmi různorodém odvětví kultury hledaly společnou řeč. Odvětví je lépe informováno o politických procesech a je otevřenější vůči zapojení do politiky.

Ale v závislosti na zavádění priorit může být pro toto odvětví obtížné identifikovat nejvýznamnější partnery a politické iniciativy týkající se konkrétních témat. Lepší skloubení dialogu občanské společnosti s prací Komise, skupin pro otevřenou metodu koordinace a členských států v Radě by poskytlo jasnější představu o tom, kdy a kde předkládat doporučení.

3.2.2. Výzvy do budoucna

Vzhledem k návrhům platform a členských států v národních zprávách Komise navrhuje tyto způsoby, jak posílit účinnou spolupráci:

- Každá z tematických platform by měla „odrážet“ oblast politiky otevřené metody koordinace a souviset s ní, aby bylo dosaženo společné reflexe a diskuse o nejdůležitějších tématech. Komise bude pokračovat ve svých dvoustranných kontaktech s platformami a navrhovat každoroční setkání s řídicími orgány platform.
- Evropské kulturní fórum, které se koná každé dva roky, zůstává i nadále významnou příležitostí k dialogu mezi občanskou společností a tvůrci politiky. Fórum v roce 2009 zdůraznilo pokrok v začleňování kultury do souvisejících evropských politik a přilákalo více než 1 000 účastníků. Avšak události menšího měřítka jsou rovněž nutné, aby poskytly prostor k diskusi o konkrétních otázkách. Budoucí události pod vedením platform, zaměřené na diskusi a šíření výstupů, by měly sjednotit účastníky z tohoto odvětví, z odpovídající skupiny pro otevřenou metodu koordinace, z členských států a z řad tvůrců evropské politiky. Budou zkoumány alternativy k financování prostřednictvím dotací na provoz; zkušenosti z pilotní fáze projektu naznačují, že k podpoře činností platform mohou být vhodnější dotace na projekty.
- V některých členských státech se ukázal pozitivní vývoj strukturovaného dialogu s kulturními subjekty občanské společnosti. V Maďarsku Rada pro kulturní odvětvovou politiku sdružuje zástupce vlády, kulturních pracovníků, financujících orgánů a odborů. V Rumunsku pilotní platforma pro dialog přerostla v oddělení pro zapojení zúčastněných stran na ministerstvu kultury a národního dědictví.

Cílenější dialog s kulturními subjekty občanské společnosti přispěje k lépe skloubenému společnému úsilí o plnění politických priorit. Tematické platformy, které „odrážejí“ témata řešená prostřednictvím otevřené metody koordinace, usnadní přenos postupů a znalostí občanské společnosti do tvorby politiky.

4. CESTA VPŘED

Zkušenosti od doby, kdy byl evropský program pro kulturu přijat, jasně ukazují potenciál spolupráce v oblasti kulturní politiky na evropské úrovni, ať už prostřednictvím výměny zkušeností mezi členskými státy s cílem přizpůsobovat politiku na základě osvědčených postupů, většího zapojení kulturních subjektů občanské společnosti do procesu tvorby politiky nebo ucelenějšího přístupu ke kultuře v souvisejících politikách.

Současný **širší kontext** ještě více zdůrazňuje důležitost posílení spolupráce.

Strategie „Evropa 2020“ navržená Komisí si klade za cíl vrátit Evropu zpět na cestu dlouhodobého růstu za pomoci opatření na podporu inteligentního a udržitelného růstu podporujícího začlenění. V tomto rámci může kultura hrát zásadní úlohu, a to i ve stěžejních iniciativách, jako je Inovace v Unii (tvůrčí ekologie, netechnologické inovace), Digitální program (mediální gramotnost, nové prostředí pro tvorbu a přístup ke kultuře) a Nové dovednosti pro nová pracovní místa (mezikulturní kompetence a průřezové dovednosti). Je také nutno zdůraznit úlohu kultury v regionálním a místním rozvoji v rámci politiky soudržnosti (tvůrčí a mezikulturní města a regiony). Za hranicemi EU je nutno dále rozvíjet úlohu kultury v rámci politiky rozšíření a vnějších vztahů (šíření obrazu Evropy jako místa, které poskytuje optimální podmínky pro tvorbu, podpora vyvážené kulturní výměny a spolupráce se zbytkem světa).

Posílením účinné spolupráce mají návrhy předložené v této zprávě pomoci zajistit, aby kultura plně přispívala k inteligentní a udržitelné Evropě podporující začlenění.

5. ZÁVĚR

Evropský parlament, Rada, Výbor regionů a Evropský hospodářský a sociální výbor se vyzývají, aby reagovaly na tuto zprávu.

Rada se vyzývá, aby podnikla příslušné kroky s cílem rozhodnout o souboru širokých tematických otázek a konkrétních nejdůležitějších témat, jež je třeba řešit prostřednictvím otevřené metody koordinace.

Komise navrhuje tematické podávání zpráv o pokroku při řešení dohodnutých témat na základě výstupů otevřené metody koordinace, práce platforem pro strukturovaný dialog a dobrovolných příspěvků členských států.